

Rapport fra studietur i Sverige, mars 2007

Fremskutt enhet

Fremskutt enhet er en mindre bil utrustet for innsatser mot: branner, trafikkulykker, overflateredning og livreddende førstehjelp

Fremskutt enhet - kjært barn med mange navn ?

First Response Unit

Fremskutt enhet

Liten redningsenhet

BAS 5A

Offensiv enhet

Fremskutt enhet har fått mange navn, men inneholder stort sett det samme. Utrustningen skal gjenspeile den risikoen som den er ment å håndtere i en startfase. Vi velger å bruke betegnelsen ”fremskutt enhet” i vår rapport. Redningsverket i Sverige har valgt navnet offensiv enhet. Det mener vi er et lite egnet navn i Norge.

Fremskutt enhet – en resurs som står på fire ben – som raskt kan aksjonere ved forskjellige ulykker. Fremskutt enhet er utrustet for innsatser mot: branner, trafikkulykker, overflateredning og førstehjelp.

INNHOLDFORTEGNELSE

INNHOLDFORTEGNELSE.....	3
FORORD.....	4
1. BAKGRUNN FOR STUDIETUREN.....	5
1.1 Mål med studieturen:.....	5
1.2 Deltakere:.....	5
1.3 Tidsrom:.....	5
2. ORIENTERING OM OFFENSIV ENHET/ FREMSKUTT ENHET.....	6
2.1 Bakgrunn.....	6
2.2 Hva er fremskutt enhet.....	6
2.3 Hvem har ansvaret for utvikling av fremskutt enhet.....	7
3. ERFARINGER.....	8
3.1 Södra Älvsborg Räddningstjänstförbund.....	8
3.1.1. Innledning:.....	8
3.1.2 Organisering / drift av fremskutt enhet:.....	10
3.1.3 Arbeidsoppgaver/daglige rutiner.....	10
3.1.4 Erfaringer.....	11
3.2 Sörmlandskustens Räddningstjänst.....	12
3.2.1 Innledning.....	12
3.2.2 Organisering / drift av fremskutt enhet:.....	14
3.2.3 Arbeidsoppgaver/daglige rutiner.....	15
3.2.4 Erfaringer.....	15
3.3 Räddningsverket.....	17
3.3.1 Innledning.....	17
3.3.2 Organisering / drift av fremskutt enhet:.....	18
3.3.2 Organisering / drift av fremskutt enhet:.....	18
3.3.3 Arbeidsoppgaver/daglige rutiner.....	19
3.3.4 Erfaringer.....	19
4. KONKLUSJON.....	20
Vedlegg:.....	21

FORORD

Som følge av at NBLF innvilget våre søknader om reisestipend, ble det i mars 2007 gjennomført en studie av erfaringer fra Sverige med fremskutt enhet. Rapporten er skrevet på bakgrunn av denne studieturen.

Studieturen gikk til Södra Älvsborg Räddningstjänst, Borås, Sörmlanskustens Räddningstjänst, Nyköping og Rädningsverket i Karlstad.

Rapporten bygger på erfaringene fra de besøkte stedene og våre egne betraktninger.

I rapporten har vi forsøkt å ta for oss aktuelle problemstillinger, overførbarhet og hvordan denne ressursen kan utnyttes i Norge.

Hovedmålsetningen med fremskutt enhet er å ha den forulykkede i fokus og hvordan en raskest mulig kan komme i innsats, samt å bedre arbeidsmiljøet for innsattpersonellet.

Konseptet med fremskutt enhet har også fokus fleksibilitet og bedre resursutnyttelse.

Studiegruppen benytter anledningen til å takke for stipendet fra NBLF og muligheten dette ga oss til å lære mer om det vi mener kan være et nyttig verktøy også her i Norge.

Studiegruppen vil også takke Ålesund brannvesen KF og Vestnes brannvesen for lån av bil og bruk av arbeidstid.

Trygve Lennavik
Varabrannsjef
Vestnes brannvesen

Geir Thorsen
Brannsjef
Ålesund brannvesen KF

1. BAKGRUNN FOR STUDIETUREN

Studieturen er gjennomført som en av flere studieturene initierte av NBLF, med støtte fra DSB og NBLF. Ref styrevedtak på styremøte den 15.08.06, sak 56/06 ”Neste år bør det vurderes å åpne mer for alternative studieopplegg. Forutsetningen må imidlertid fortsatt være at studiet skal være til brannvesenets beste. Styret diskuterte bruken av resterende midler til f.eks. å studere NØDNETT og SMÅ ENHETER”.

Vedtak: NBLF benytter kr 20000,- for studiereise til Sverige for å se nærmere på NØDNETT og SMÅ ENHETER. Del av stipendet tildeles Østfold brannbefalslag for å studere nødnett. Jack Hatlen tar kontakt med Eyvind Aakerman for å følge opp saken. I Sverige er Jan Wisén kontaktperson. Når det gjelder studietur i forbindelse med små enheter, utsettes saken til neste styremøte. Nils-Erik Haagenrud utarbeider forslag til opplegg sammen med Jack Hatlen og Trygve Lennavik

1.1 Mål med studieturen:

Studieturens hovedmål var å sjekke ut hvilke erfaringer Sverige har gjort med mindre fremskutte enheter innenfor områdene:

- Brann
- Overflateredning (sjø/vann)
- Trafikkulykker
- Livreddende førstehjelp

1.2 Deltakere:

Trygve Lennavik, varabranssjef Vestnes brannvesen
Geir Thorsen, avdelingsleder beredskap, Ålesund brannvesen KF

1.3 Tidsrom:

Studieturen ble gjennomført over 3 virkedager i tidsrommet 26. – 28. mars 2006.

1.4 Besøkte organisasjoner/personer:

26.03.07, Södra Älvsborg Räddningstjänst, Borås

Vår kontaktperson i Borås var Krister Palmkvist, Insatsledare, han var bortreist den dagen vi var i Borås. Vi møtte Kjell Wahlbeck, Redningschef, Karl-Gunnar Alvekrans brandingenjör, Joakim Karlsson brandmann og Christian Särnback brandmann.

27.03.07, Sörmlanskustens Räddningstjänst, Nyköping

Vår kontaktperson i Nyköping var Jan Kviby, Redningschef, i tillegg til han møtte vi Håkan Karlsson, styrkeledare.

28.03.07, Räddningsverket, Karlstad,

Vår kontaktperson i Räddningsverket var Bo Andersson, brandingenjör i avdelingen Utveckling av räddningsinnsatser. I tillegg til han møtte vi også Anders Wiik i samme avdelingen.

2. ORIENTERING OM OFFENSIV ENHET/ FREMSKUTT ENHET

2.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for utviklingen av fremskutt enhet er basert på et forstudie der følgende problemstillinger/behov ble vektlagt:

- Økt fokus på den forulykkede (kortere førsteinnsatstid)
- Forandringer i samfunnet – en sikrere kommune
- Sikrere arbeidsmiljø for innsatspersonell (røykdykking)
- Tilpasning til ny røykdykkerforskrift
- Mer effektiv resursutnyttelse
- Hva gjør redningstjenesten mellom alarmene
- Personellet til fremskutt enhet må kunne brukes til andre oppdrag når en er i beredskap (f.eks forebyggende oppgaver, informasjon, tilsyn, opplæring etc.)
- Letter for kvinner å bli brannmann
- Brede redningstjeneste
- Rekrutteringsproblemer i distriktene
- Reduserer behovet for førerkort på tyngre kjøretøy (maks 3500 kg)
- Personalbehov for fremskutt enhet er 2 – 3 mannskaper
- Økonomi
- Ta i bruk nye teknikker (kombinere skjærsløkker, IR-kamera, overtrykksventilering)

2.2 Hva er fremskutt enhet

Fremskutt enhet er en liten og rask førsteutrykningsvogn, som er bemannet av 2 – 3 personer. Bilen har en maksimalvekt på 3500 kg og kan kjøres med vanlig førerkort. Enheten er tenkt å komme tidlig ut til ulykkesstedet for å rapportere tilbake, klargjøre og komme raskt i innsats, før de resterende styrkene ankommer.

Enheten er utstyrt for å kunne aksjonere i tidlig fase mot: brann, trafikkulykker, livreddende førstehjelp og overflateredning (sjø/vann).

Fremskutt enhet (BAS 5A) har følgende utrustning:

Brann:

2 stk 6 kg ABC pulverslokkere

1 stk bensindreven overtrykksvifte

2 stk komplette røykdykkersett, hvorav 1 maske har påmontert IR-kamera

1 stk stige 3 meter teleskop

1 stk skjærsløkker med 250 l vann og 10 l abrasivtank

Livreddende førstehjelp:

1 stk førstehjelpsveske

1 stk stor førstehjelpsveske

1 stk O2 koffert/bag

1 stk hjertestarter

1 stk scoopbåre

1 stk Höganäsbräda (Svensk alu-båre)
1 stk Spineboard
Diverse vakuumpumper, filter, varmeposer og nakkekrager.

Trafikkulykker:

2 stk varselskilt - ulykke
Batteridrevet frigjøringsverktøy (spreader, saks, pedalkutter, ekstra batteri)

Overflateredning:

1 stk oppblåsbar livredningsbåt (Aquasaver)
2 stk komplette oppsett med tørrdrakter, ABC utstyr
Diverse isbrodder, årer, lang line, kasteline.

2.3 Hvem har ansvaret for utvikling av fremskutt enhet

Hovedansvaret for utvikling av fremskutt enhet ligger hos Rådningsverket med Bo Andersson som prosjektleder. Rådningsverket samarbeider med Södra Älvsborg Rådningsstjenstforbund, Sörmlanskustens Rådningsstjenstforbund, Nyköping Rådningsstjenstforbund, Södra Roslagen Brandforsvarsforbund og Smedjebacken Rådningsstjenstforbund. Disse brannvesen gjennomfører pilotprosjekter for Rådningsverket. Prosjektene er delfinansiert av Rådningsverket.

I tillegg samarbeider Rådningsverket med næringslivet og spesielt med Saab som nå er tungt inne på eiersiden av Cobra. I tillegg så jobber Saab med utvikling av en lett bærbart ledelsesverktøy kalt WCU (Wearable Communication Unit).

Rådningsverket sin skole i Sandö utarbeider nå en egen utdanning på BAS 5A (fremskutt enhet). Planen er at det første kurset skal starte høsten 2007 / våren 2008.

Innhold og varighet på utdanninga er enda ikke fastlagt, men den skal gi kursdeltagerne basiskunnskaper og ferdigheter til å bruke enheten/utstyret i innsats. Basiskurset er foreslått å ha følgende innhold:

Brann:

- Forståelse for innendørs brannforløp, og hvordan taktikk og teknikk benyttes på en optimal måte i kombinasjon med IR kamera, skjærslukker og overtrykksventilering.
- Metodikk med skjærslukker.
- Kunnskap om konstruksjon, vedlikehold, virkeområde og sikkerhet ved bruk av skjærslukker og overtrykksventilering.
- Personlig verneutstyr.
- Sikkerhet ved innsats.
- Skjæring av forskjellige materialer. Teori og praktiske øvelser.
- Diverse øvelser mot aktuelle brannscenarier.
- Øvelser der tradisjonell brannslukking kombineres med fremskutt enhet.

Førstehjelp:

- Utdanning for IVPA / sjukvårdsalarm. IVPA = I Vente På Ambulanse
- Diverse øvelse med trafikkulykker og hjertestans.

I tillegg vil det bli lagt inn noe opplæring på trafikkulykker, overflateredning og dataverktøy (RIB og LOOP). Grunnutdanning innen disse feltene er forutsatt å ligge inne i ordinær utdanning.

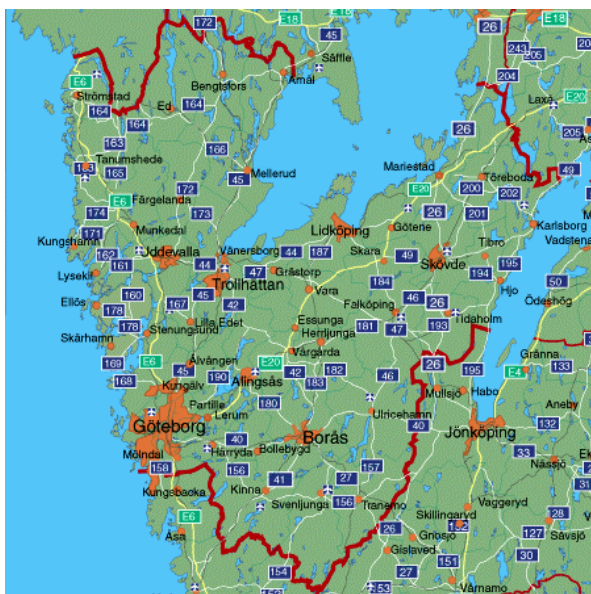
3. ERFARINGER

3.1 Södra Älvsborg Räddningstjänstförbund

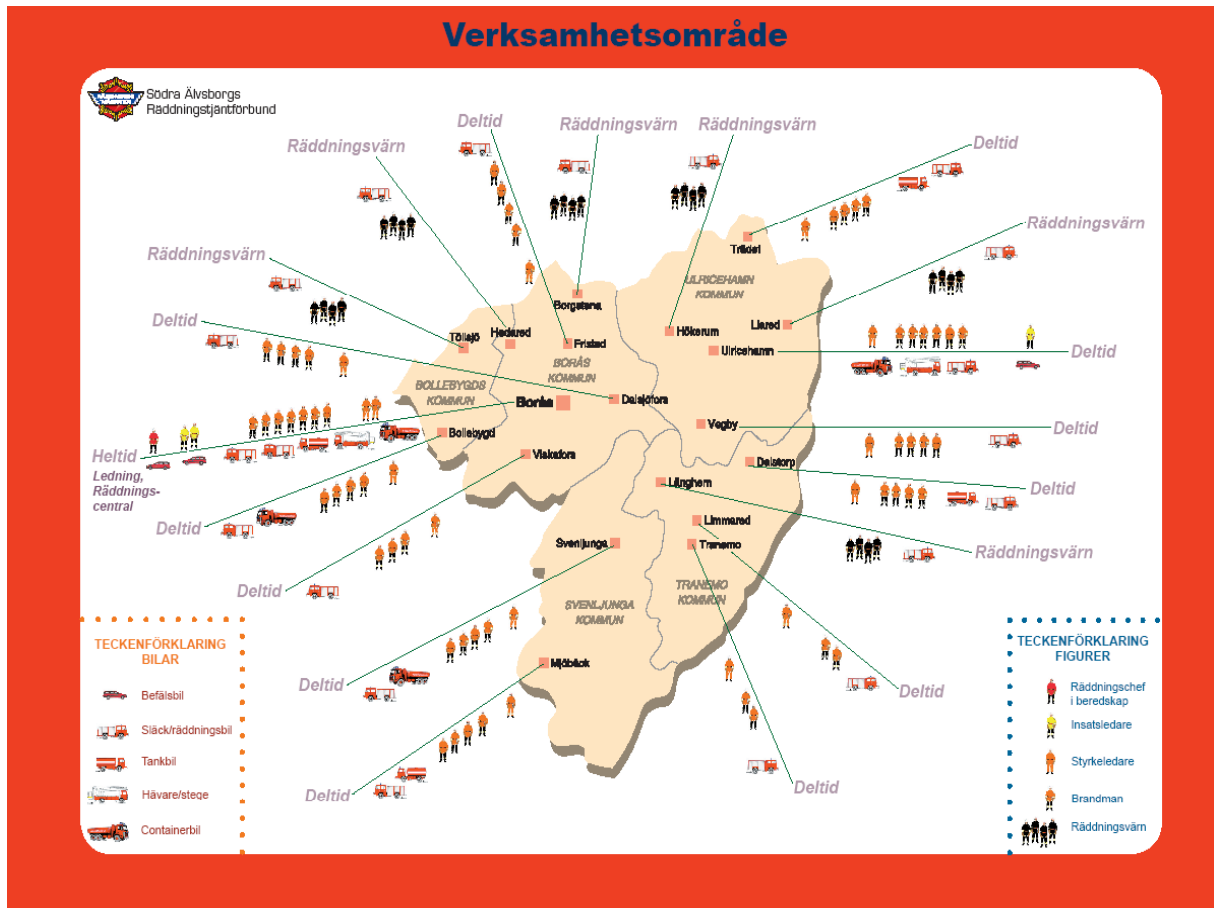

3.1.1. Innledning:

Södra Älvsborg Räddningstjänstförbund består av 5 kommuner, Bollebygd, Borås, Svenljunga, Tranemo og Ulricehamn. Innbyggertallet i disse kommunene er på ca 150000.

Figuren ovenfor viser kart over kommene som er med i Södra Älvsborg Räddningstjänstförbund, samt plassering i forhold til Göteborg. Forbundet har 1 heltidsstasjon i Borås (ca 80000 innbyggere), 12 deltidstasjoner og 6 såkalte Räddningsvårn (tilsvarende depot). Forbundet har 400 ansatte (heltid og deltid i henhold til fig. under) og omsetter for 103 mill SEK (2006). Forbundets investeringer i nye kjøretøy og utstyr ligger på ca 5 mill SEK hvert år.

Forbundet har et eget opplæringsssenter – Guttasjön, som ligger ca 10 km utenfor Borås sentrum. Dette anlegget kostet 22 mill SEK da det ble bygd ! På dette flotte anlegget arrangeres det interne og eksterne kurs. Forbundet arrangerer også en del kurs for andre nasjonaliteter på skjærsløkker og overtrykksventilering. Årlig er det over 8000 kursdeltakere innom anlegget.

3.1.2 Organisering / drift av fremskutt enhet:

Enheten i Borås er med i et pilotprosjekt i regi av redningsverket. Prosjektet er et spleiselag der redningsverket bidrar med økonomisk støtte på kr 500.000 pr år. Bilen er kjøpt inn av SÄRF mens redningsverket dekker lønnskostnader på 2 mannskaper på dagtid.

3.1.3 Arbeidsoppgaver/daglige rutiner

Enheten er operativ i tidsrommet 0800 – 1600. Målet er å være mest mulig ”ute på veien” og nært publikum samtidig som en utfører ordinære arbeidsoppgaver. Enheten er et supplement utover ordinær beredskap i Borås, med målsetting om å korte ned på innsatstiden og være en ekstraressurs for alle deltidsstyrkene i forbundet.

Mannskapet på enheten er unge og lovende med bakgrunn fra SMO utdanningen (to årig utdanning – Skydd mot ulykker). Dette gir dem en allsidig utdanning og gjør at dem kan brukes veldig fleksibelt i det daglige arbeidet.

Mannskapet på enheten sine oppgaver:

- forebyggende oppgaver (informasjon, barnehager, forskoler, eldresenter etc)
- tilsyn, mannskapene foretar tilsyn på enklere objekt (barnehager, enkle skoler etc)
- vedlikehold av nøkkelbokssafer
- testing av brannalarmanlegg
- oppdatering av telefonlister/kontaktpersoner
- utarbeiding av innsatsplaner/objektsyn
- beredskap, utrykning på alle typer alarmer/aksjoner i forbundet
- utarbeide innsatsrapporter for hver innsats fremskutt enhet deltar på.

Rutiner og prosedyrer:

Det er utarbeidet rutiner for daglige arbeidsoppgaver og standard operasjonelle rutiner for aksjoner (se vedlegg).

3.1.4 Erfaringer

Södra Älvsborg Räddningstjänstförbund har lang erfaring i bruk av skjærslukker plassert på ordinære mannskapsbiler. Når det gjelder den offensive enheten så ble denne operativ først fra sommeren 2006. Alle rapporter der fremskutt enhet og skjærslukker har vært i aksjon er lagt på en ekstern database hos Redningsverket. :

<http://www.raddningsverket.se/Shopping/pdf/20148.pdf>.

Siden prosjektet ikke har pågått så lenge enda er en usikker på hvordan fremtiden blir. Redningssjefen ønsker å utvide tjenesten til å bli døgnkontinuerlig og implementert i den ordinære beredskapen. Mannskapene ser nytteverdien av fremskutt enhet, men er generelt skeptisk til at den skal inn i ordinær beredskap. Dette fordi en er redd det vil rokke med dagens organisering (4+1 tenking) og frykt for en reduksjon i bemanningen. Mannskapene vil nødvendig gi slipp på den organiseringen som den nye røykdykkerforskriften legger opp til – at en skal være 1 leder og 4 mannskap som rykker ut samlet.

3.2 Sörmlandskustens Räddningstjänst

3.2.1 Innledning

Sörmlandskustens Räddningstjänstförbund består av 5 kommuner (Nyköping, Oxelösund, Trosa, Vrena og Näveknarn) og ligger rett sør for Stockholm. Jan Kviby, redningssjefen opplyste at Gnesta kommune ville komme inn i forbundet fra juni 2007.

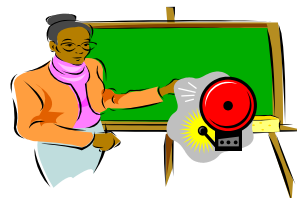

Adm. personell - dagtid

3

Foreb. personell - dagtid

16

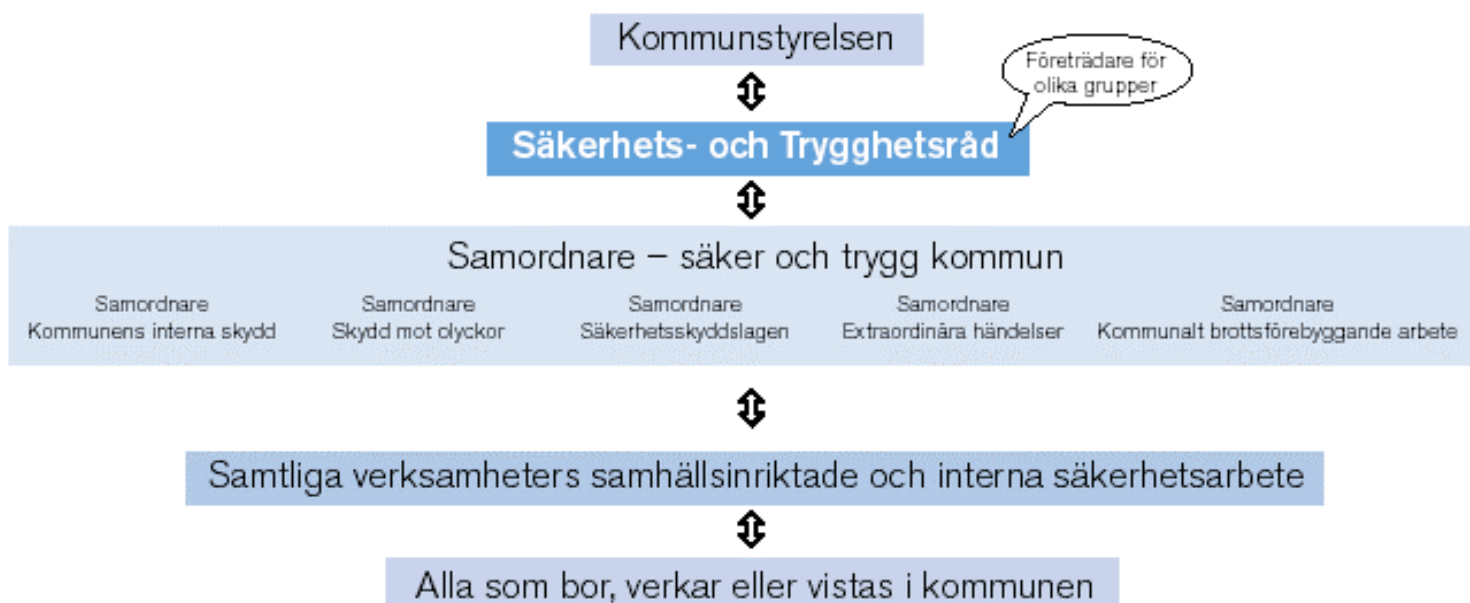
Operativt og foreb. personell i skift

33 + 95

Administrasjonen til Sörmlandskustens Räddningstjänstförbund er lokalisert til hovedstasjonen i Nyköping og der møtte vi en engasjert redningssjef, Jan Kviby og en av hans styrkeledere Håkan Karlsson. Vi fikk en flott presentasjon av forbundet og det som kanskje imponerte oss mest, var spesielt redningssjefens tanker og ideer rundt dette med forebyggende arbeid og den generelle helhetstenkingen på risiko i kommunen. Forebyggende avdeling var på hele 16 personer ! og deriblant var det også en sykepleier og en lærer i 50 % stillinger. Disse var ifølge Jan Kviby branttjenestens ”døråpnere” inn i henholdsvis skoleverket og helse- og eldreomsorgen. Spennende og kreative tanker som sikkert kunne vært viet en egen studietur. Det spesielle syns vi, var at alt i kommunene som hadde med forebyggende virksomhet / sikkerhet / ROS analyser / krisehåndtering og lignende var samlet på et sted og det er under forebyggende avdeling - en avdeling de har valgt å kalle for **Räddning och Säkerhet**. Forbundet satser mye på informasjon og opplæring og i 2006 var dem i kontakt med over 9200 personer.

Forbundet har et eget øvings- og opplæringscenter som ligger ca 12 km utenfor Nyköping sentrum. Et stort og flott anlegg der det arrangeres både interne og eksterne kurs.

3.2.2 Organisering / drift av fremskutt enhet:

Bakgrunn for en fremskutt enhet i Sörmlandskustens Räddningstjänstförbund er ifølge redningssjefen et klart ønske om ha en større kundefokus, det å skape et bedre arbeidsmiljø for menneskene og det å utnytte ressursene på en bedre måte en tidligere.

Redningssjef Jan Kviby utalte følgende ; ”En organisasjons langsiktige fremgang er avhengig på evnen til å skape verdi for dem som vi er her for – nemlig kundene. De eksterne og interne kundenes uttalelser og underforeliggende behov, krav, ønsker og forventninger må være det styrende for all vår virksomhet”.

Han sa videre at kommunes langsiktige mål er å være en trygg og sikker kommune for alle og det er dette som er basisen i all deres virksomhet. Han mener at hvis en aktivt skal kunne være med og arbeide med helheten så må brantjenesten ha evnen til å utvide sin arena til også å omfatte områdene Proaktivt og Preventivt.

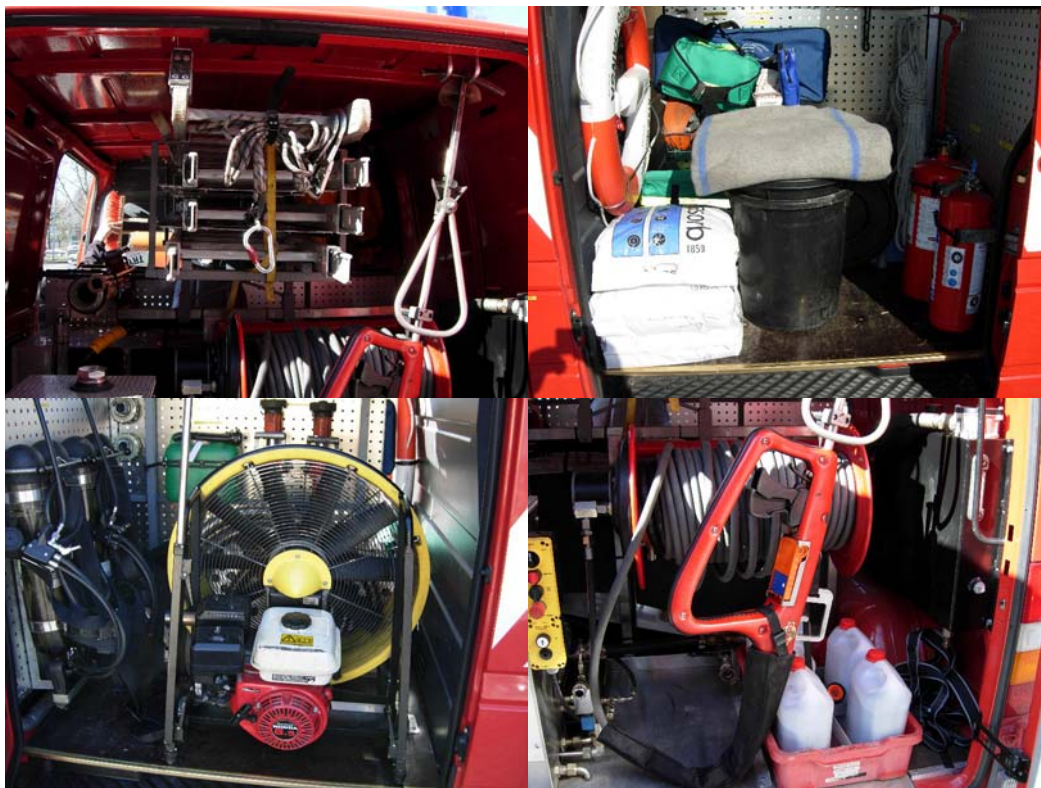
Gjennom anskaffelse av en fremskutt enhet har redningstjenesten i følge redningssjefen fått mye større fleksibilitet og en har fått større muligheter til å jobbe aktivt ute i nærheten av kundene med proaktivt- og preventivt arbeide.

3.2.3 Arbeidsoppgaver/daglige rutiner

Enheten er operativ hele døgnet. På kveld og natt står den plassert på hovedstasjonen i Nyköping og rykker ut derfra på de fleste alarmer. Enheten rykker ut på alle alarmer der deltidsmannskapene i forbundet er i aksjon. Målsettingen er at enheten på dagtid skal være mest mulig ute og i nærheten av publikum. Dette gjøres ved at den ordinære innsatsstyrken splittes opp i mindre enheter (min 2 mann på bilene, der en av disse skal være et befall) og disse er ute og jobber rundt omkring i forbundet. Det hender også at personellet på forbyggende avdeling bruker bilen i forbindelse med tilsyn rundt i forbundet, men da er det også 2 mann på bilen.

Det er utarbeidet en egen standardrutine på bruk av skjærsløkkeren og røykdykking i Nyköping og en lokal forskrift om skjærsløkker – håndtering og sikkerhetsforskrifter og begge disse ligger vedlagt.

3.2.4 Erfaringer

Sörmlandskustens Räddningstjänstförbund har lang erfaring i bruk av skjærsløkker og har det på 2 ordinære mannskapsbiler og en fremskutt enhet. En ny skjærsløkker vil bli montert på en ny mannskapsbil i løpet av 2007. Når det gjelder den offensive enheten så ble denne operativ først fra høsten 2006. Alle rapporter der fremskutt enhet og skjærsløkker har vært i aksjon er lagt på en ekstern database hos Redningsverket.

Link til denne databasen : <http://www.raddningsverket.se/Shopping/pdf/20148.pdf>.

Det har etter det vi fikk opplyst vært en del skepsis blant mannskapene til det å bryte opp laget i mindre enheter, men redningssjefen mente at var på vei til å snu. Som hos mannskapene i Södra Älvsborg Räddningstjänstförbund var det en del motstand i starten og mange av mannskapene ga klart uttrykk for at en nødvendig vil gi slipp på den organiseringen som den nye røykdykkerforskriften legger opp til (4 + 1 mannskap som rykker ut samlet).

Redningssjef Jan Kviby var imidlertid rimelig klar på hvilke gevinster en kan oppnå med slike fremskutte enheter. Han sa at fremskutt enhet ;

- Frigjør resurser for økt innsats innom områdene Proaktiv og Preventiv
- Minsker sannsynligheten for at ulykker inntreffer
- Tilrettelegger tekniske nyutviklinger og utvikler metodene
- Minsker behovet for innvendig slokking (røykdykking)
- Øker sikkerheten og forbedrer sikkerheten for mannskapene ved at en kan angripe brannen fra en sikker plass
- Gir en fleksibel organisasjon, der fordelingen av resurser tilpasses behovet
- Gir en høyere nyttegrad av de totale personellressursene
- Øker muligheten for å arbeide innom flere områder som et ledd i utviklingen av medarbeiderne og virksomheten
- Gir kortere utrykningstid
- Gir en enda mer fremtidsrettet, velutviklet og engasjert heltidsorganisasjon
- På en positiv måte påvirker den en del av personellet i beredskapen

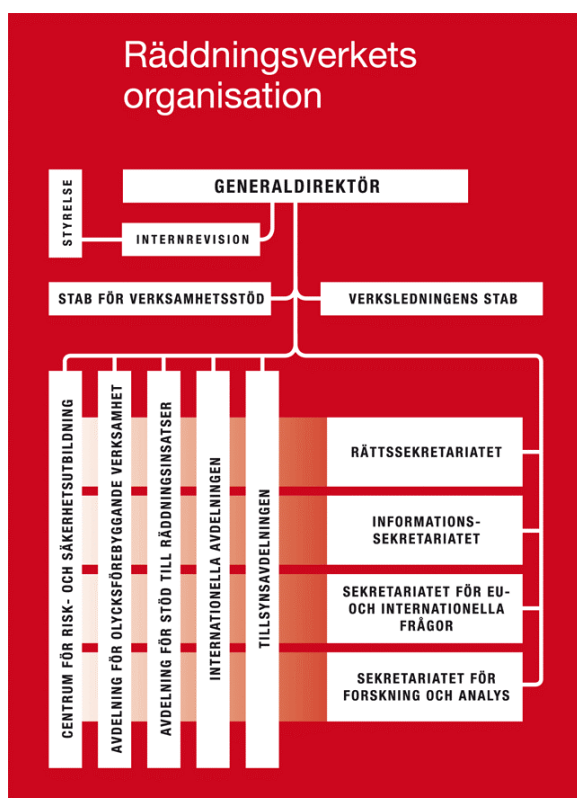
3.3 Räddningsverket

3.3.1 Innledning

Litt om Räddningsverket:

Räddningsverket er en statlig myndighet som arbeider for et sikrere samfunn (tilsvarende Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap). De sprer kunnskap og arbeider med forskrifter, råd og støtte for å redusere antall ulykker og konsekvensen av ulykkene. Räddningsverket er sentral i risiko- og sikkerhetsutdanning innen områdene beredskap, vern mot ulykker, risiko og sikkerhet. I tillegg har de en høy beredskap for internasjonale humanitære innsatser. Räddningsverket har omkring 800 medarbeidere og hovedkontoret er lokalisert i Karlstad. Räddningsverket har en 4 skoler (Sandö, Rosersberg, Skövde og Revinge) og andre avdelinger rundt om i sør Sverige (se kart). Räddningsverket er organisert under forsvarsdepartementet. Räddningsverket er fortiden under en stor omorganisering. Det er forslag om å legge ned to skoler og flytte hovedkontoret for Räddningsverket til Stockholm. Og de øvrige avdelingene kan bli berørt.

Räddningsverket i Karlstad

3.2.2 Organisering / drift av fremskutt enhet:

Arbeidet som angår fremskutt enhet er organisert under sekretariatet for forskning og analyse. Det er Bo Andersson som har hovedansvaret for utvikling av fremskutt enhet. Viktige samarbeidspartnere er Södra Älvsborg Räddningstjänstförbund, Sörmlanskustens Räddningstjänstförbund, Nyköping Räddningstjänstförbund, Södra Roslagen Brandförsvarsförbund og Smedjebacken Räddningstjänstförbund. Disse brannvesen er med i pilotprosjekter for Räddningsverket. Prosjektene er delfinansiert av Räddningsverket. I tillegg samarbeider Räddningsverket med næringslivet og spesielt med Saab som nå er tungt inne på eiersiden av Cobra.

Her er Bo Andersson ved den kinesiske mur. Som en kuriositet har Kina flest skjærslokkere i verden.

3.2.2 Organisering / drift av fremskutt enhet:

Organiseringen og driften av fremskutt enhet skal ha forankring i økt fokus på den forulykkede, trygg og sikker kommune, sikrere arbeidsmiljø for innsatspersonell, tilpasning til ny røykdykkerforskrift, mer effektiv resursutnyttelse ved å bruke personellet i fremskutt enhet til andre oppdrag (forebyggende oppgaver, informasjon, tilsyn, opplæring etc.), bredere redningstjeneste, møte rekrutteringsproblemer i distriktene, samt lettere å rekruttere kvinner og til sist en mer kostnadseffektiv redningstjeneste.

Enhetene skal ikke være tyngre enn 3500 kg, dette gir fordeler i forhold til at en kan bruke ordinært bil sertifikat for å kjøre bilen.

I forbindelse med at enheten er tomanns betjent legges det stor vekt på gode beslutningsstøtte verktøy. Her er det flere verktøy som er utviklet. RIB (Integrerat beslutsstöd för skydd mot olyckor) og LOOP (et ledelsesverktøy under utvikling).

- Farliga ämnen - databas med ca 5000 ämnen
- Bibliotek - databas med ca 12000 dokument
- Resurs - databas med förteckning över material och experter
- Insatsstatistik från Sveriges räddningstjänster
- Datorprogram lämpliga att använda i utbildning, riskhantering samt beräkningar.
- ADR, RID och IMDG-regelverk mm.

Det er også inngått et samarbeid med Saab i utvikling av en lett bærbart ledelsesverktøy kalt WCU (Wearable Communication Unit).

Det har vært og er stor skepsis i brannmiljøet mot fremskutt enhet. En kommentar som går igjen er at en har for lite personell med i en startfase. Vi fikk høre en sammenligning med politi og ambulanse, som alltid i en startfase, rykker ut med bare to personer. Hvorfor kan ikke brann gjøre det samme, og forberede en innsats?

Politi rykker ut med to personer, ambulanse gjør det samme, hvorfor kan ikke brann det?

Prosjektet med fremskutt enhet er fremdeles på ”pilot stadiet”. Det er i dag til sammen ca 20 fremskutte enheter i Sverige. Av disse er det 5 fremskutte enheter som er med i pilotprosjektet til Räddningsverket . Men pr i dag er fremskutt enhet ikke en naturlig beredskapsressurs i Svenske brannvesen. Noen av årsakene til dette kan være at en mangler forankring i forskrifter (ny røykdykkerforskrift) og at det strider mot den eksisterende beredskapstenking om at alle brannmannskapene skal være samlet i samme bil (4+1).

3.2.3 Arbeidsoppgaver/daglige rutiner

Når fremskutt enhet har vært i skarpe oppdrag skal alle som deltar i pilot prosjektene rapportere til en erfaringsdatabase hos Räddningsverket. I tillegg skal det lages periodiske rapporter om hvordan fremskutt enhet blir brukt utenom skarpe oppdrag (tilsyn, opplæring, informasjonsarbeide, nøkkelbossafer etc.). Et av målene til fremskutt enhet er at den skal være mest mulig ”på veien”, selv om den er i beredskap.

3.2.4 Erfaringer

Erfaringer fra bruken av fremskutt enhet, både i brann, trafikkulykker, overflateredning og IVPA (I Vente På Ambulanse) er entydig positiv. I tillegg får en utført andre viktige arbeidsoppgaver når en er i beredskap, som for eksempel tilsyn, øvelser for institusjoner, informasjonsarbeid etc.

Generelt for alle områdene er at tidsbruken fra første telefon til nødetaten til en er i aksjon er redusert. Erfaringene med fremskutt enhet kan være på skadestedet 3 – 4 minutt før ordinær førsteinnsatsstyrke. Dette er med å redde liv!

4. KONKLUSJON

Fremskutt enhet gir redningstjenesten flere ben å stå på. Her er det noen av gevinstene vi fikk presentert:

- Fremskutt enhet har utstyr og bemanning som gjør at en kan starte en innsats mot de fleste typer ulykker.
- Erfaringer viser at en er 3 – 4 minutter raskere fremme hos den nødstilte. Dette berger liv !
- Gjør det lettere å opprettholde bemanning / ressurser ute i distriktene.
- Unngår kravet om førerkort på tyngre kjøretøyer (max 3,5 tonn).
- Gjør det enklere å rekruttere kvinner.
- Gir en fleksibel organisasjon, der fordelingen av resurser tilpasses behovet
- Gir en høyere nyttegrad av de totale personellressursene
- Øker muligheten for å arbeide innom flere områder som et ledd i utviklingen av medarbeiderne og virksomheten
- Fremskutt enhet med skjærslukker, varmesøkende kamera og vifte gir en tryggere røykdykkerinnsats.
- Minsker behovet for innvendig slokking (røykdykking)
- Skjærslukkeren gir mulighet til å ta kontroll over brannen før røykdykkerne går inn og gir derfor tryggere røykdykkertjeneste.
- Skjærslukkeren kan starte førsteinnsats tidligere enn dagens tjeneste og gir derfor økt mulighet til å slokke tidlig og dermed redusere skade.
- Varmesøkende kamera gir muligheten til å få vite mer om risikoen før røykdykkerne går inn, mens de er inne, og gir derfor tryggere røykdykkertjeneste.
- Varmesøkende kamera gir en stor økning i muligheten til hurtig å finne bevisstløse personer som ligger i røykfylt rom.
- Varmesøkende kamera gir bedre mulighet til å slokke branner effektivt og kan derved redusere skade.
- Overtrykksventilasjon med bærbar vifte gir tryggere røykdykking fordi sikten blir bedre inne i en brennende bygning.
- Overtrykksventilasjon gir mulighet for å redusere skade fordi slokkingen kan gjøres raskere.
- Ved trafikkulykker kommer førsteinnsatsen fram 3 – 4 minutter tidligere, kan starte hurtigfrigjøringa raskere og det kan være avgjørende for utfallet.
- Rapportere tilbake til ledelse om situasjonen på stedet
- Sikre skadestedet tidligere (spesielt ifm trafikkulykker)
- Starte livreddende førstehjelp tidlig (hjertestarter)
- Raskere innsats ved overflateredning
- Tilrettelegger tekniske nyutviklinger og utvikler metodene

Vedlegg:

Södra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Utbildningsavdelningen

Standardrutiner P 121 – Offensiv enhet

Författare: Joakim Karlsson

Brandman
Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
07-03-26

Bakgrund

Författaren har blivit ombedd att nedteckna de standardrutiner som Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF) har arbetat fram för den offensiva enheten vid namn P121. Offensiv enhet är ännu enbart ett projekt och det finns i dagsläget inga fullständiga standardrutiner utan samliga sådana är framarbetade efter de erfarenheter man har fått från olika larmsituationer och skall betraktas som "levande" och kommer med stor sannolikhet att anpassas allt eftersom nya erfarenheter uppkommer.

Standardrutiner

Det finns i dagsläget enbart standardrutiner för två olika typscenarion, trafikolycka och brand. Båda dessa bygger på att P121 är första styrkan framme vid olyckan. Om P121 inte är först på plats blir styrkan en material- och personalresurs och tar kontakt med befäl på plats och utför sitt arbete efter order. Alla övriga typer av larm bygger mycket på dessa två standardrutiner och skiljer sig inte nämnvärt. Tilläggas bör också att bemanningen på P121 är väldigt samspelt och därmed kan vara mer flexibel i sitt agerande.

Bilen är bemannad av en chaufför samt en operatör. Bilen står under befälet på den släckbil som alltid är på väg till olycksplatsen.

Trafikolycka

Under framfärd klär sig operatören i bilen och förbereder sig för sin insats. Eftersom bilen är ute och kör när larmet inkommer klär sig chauffören först när han har anlänt till olycksplatsen, detta för att så fort som möjligt få en styrka på plats. Vid framkomst lämnas vindruterapport till Inre befäl via radio. Operatören går ur bilen och fram till den bil som kolliderat. Han utför en enklare OBBO (orientering, bedömning, beslut och order) och meddelar detta till chauffören. Vidare rapporterar han det han ser till Inre befäl och till de styrkor som är på väg till platsen.

Under tiden klär sig chauffören för sin insats och tar sedan kontakt med operatören. Dessa två gör nu tillsammans de åtgärder som de finner lämpliga. De erfarenheter SÄRF har från olika insatser är att fokus läggs på sjukvård och avspärning, detta för att göra olyckan statisk.

Brand

Under framfärd klär sig operatören i bilen och förbereder sig för sin insats. Skillnaden mellan trafikolycka och brand är att operatören tar på sig sitt luftpaket med masken hängandes runt halsen. Eftersom bilen är ute och kör när larmet inkommer klär sig chauffören först när han har anlänt till olycksplatsen, detta för att så fort som möjligt få en styrka på plats. Vid framkomst lämnas vindruterapport till Inre befäl via radio. Operatören går ur bilen och fram till det objekt som eventuellt brinner. Vid behov medtas värmekamera. Han utför en enklare OBBO (orientering, bedömning, beslut och order) och meddelar detta till chauffören. Vidare rapporterar han det han ser till Inre befäl och till de styrkor som är på väg till platsen.

Under tiden har chauffören förberett för eventuell skärsläckarinsats. Han startar pumpen, kopplar in manöverdosan och drar ut slangen samt lägger lansen på lämplig plats. Efter detta klär han sig och förbereder sig för insats. Detta gör han för att så snabbt som möjligt kunna påbörja en eventuell skärsläckarinsats. Operatören tar sedan vid behov upp lansen och utför släckning på lämplig plats.

1. Inledning

Under hösten 2006 har Räddningstjänsten i Södra Älvsborg startat projektet framskjuten enhet. Bilen har bemannats med två brandmän under dagtid 08.00-16.00 och har varit till förfogande för ordinarie styrka under resten av dygnet. De brandmän som har bemannat bilen är examinerade från den nya utbildningen Skydd mot olyckor och det har även gett en bra bredd till de arbetsuppgifter som kunnat genomföras.

2. Arbetsuppgifter

Arbetsuppgifterna för bil 121 har varit väldigt varierande. Förutom att åka på larm har vi även varit med på internutbildningar, externa utbildningar såsom att visa konceptet skärsläckare/framskjuten enhet, för andra räddningskårer. Vi har gjort tillsyner på enklare objekt för att avlasta ingenjörerna i deras arbete. Vi har dokumenterat automatlarm, provat nycklar, stämt av kontaktpersoner och fotograferat objektet. Under hela denna tid har vi haft beredskap för larm i förbundet och har vid flera tillfällen fått avbryta arbetet för att åka på larm.

Vi kan strukturera upp detta lite mer med en lista på huvudsakliga uppgifter:

- Insatsberedskap
- Tillsyner
- Dokumentation för automatlarm
- Utbildningar (både externa och interna)
- Föreläsningar
- Uppdatera insatskort

3. Utvärdering av arbetsuppgifterna

Om vi börjar med att gå igenom uttryckningen som har varit en av grundpelarna i verksamheten så är det så att vi på ett flertal larm har kommit som första styrka d.v.s. att vi har kunnat gjort en första bedömning av läget. Vår viktigaste uppgift på en insats är, förutom att eliminera livsfarligt läge för eventuella skadade, att rapportera bakåt till både inre och yttre befäl. Det har i sin tur resulterat till att resterande styrka har varit bättre förberedda. Vi har varit deras ögon genom en radioförbindelse kan man säga. Det är sagt så att man genom radio kan ha en förman- eller insatsledarfri, om man kan kalla det så, första insats. Man styr alltså på distans. Vi kan göra mycket för att begränsa men man måste ändå ha någon som står som ansvarig för insatsen.

Insatsberedskap

Vi har även gjort insatser utanför Boråsområdet i bl.a. Svenljunga, Kinna och Ulricehamn. Samtliga insatser var villabränder där vi kompletterade redan anlända styrkor med kunskap och material för att använda IR-kamera och skärsläckarutrustning. I Svenljunga opererade vi med både skärsläckaren och IR-kameran för att angripa dolda bränder inomhus vilket föll mycket väl ut. Vi angrep även branden på vinden genom att skjuta in under takfoten och på så sätt begränsades branden avsevärt. Resultatet blev bättre när en av oss tog ett steg bakåt och tittade om ingreppet gav effekt. I Kinna gjorde vi ingen direkt insats utan fanns som resurs,

genom både manskap och kunskap, för räddningsledaren och i Ulricehamn rullade vi inte fram utan vände åter till Borås.

Man bör poängtera att man har skickat Bil 121 med manskap till Ulricehamn på en annan villabrand och använt skärsläckaren i samband med insats vid ytterligare en villabrand och det var under tiden då vi inte stod till förfogande.

Vi har även kommit först på lägenhetsbrand, brand i bensinmack och diverse automatlarm. På dessa insatser har vi kunnat rapportera bakåt, undersökt med värmekamera, klartgjort att det inte fanns personer kvar i byggnaden etc.

Under hela denna tid har vi kontinuerligt följt veckans övning för att upprätthålla kunskap och rutiner för att inte tappa för mycket när det gäller att kunna genomföra en insats på ett bra sätt. Vi har även under arbetstid kunnat träna på gymmet.

Tillsyner

När det gäller den förebyggande arbeten, som även den, har varit en stor del av våra arbetsuppgifter, har vi genom Mats Balder gått en "repetitionskurs" i byggnadstekniskt brandskydd och vad man skall tänka på vid tillsyn av enklare objekt. Vi gjorde upp ett eget schema och bokade tider och objekt själva. Mats följde med oss i början och det var tänkt att vi skulle genomföra tillsyner själva men till detta fanns ingen tid då vi bytte besättning på enheten. Man har nu börjat om efter nyår igen och kommit igång med denna uppgift.

Vi har dokumenterat det vi har gått igenom på tillsynen och lärt oss hur man för in uppgifterna i Alarmos under fliken förebyggande. Vi har även skickat ut åtgärdsplaner som verksamheten måste genomföra. Detta har accepterats av kontaktpersonerna på objektet och man har fyllt i redogörelsen och skickat in till oss vilket har gjort att det vi gör, verkligen fungerar d.v.s. att det är en relevant uppgift.

Dokumentation av automatlarm

Vi har fått i uppgift att dokumentera automatlarm i förbundet. Detta för att underlätta för inre befäl att få en uppfattning om hur det ser ut vid objektet men det är även tänkt att kunna bli en del i övningsverksamheten i framtiden. Vad vi har tagit reda på när vi har besökt objekten är vilken typ av centralapparat det är, verksamhetens kontaktpersoner, var centralapparaten sitter, om våra nycklar passar och vilken som är huvudnyckel in till fastigheten. Detta har varit en bra uppgift att genomföra då vi inte har haft något annat bokat den dagen. Eftersom det är många objekt inom förbundets gränser finns här mycket arbete att göra. Kontaktperson för detta är PA.

Utbildning

De dagar då vi har hjälpt till på övningsanläggningen har vi stått till förfogande för instruktörer, ingått i övande styrka så de får testa att använda framskjuten enhet innan de kommer fram på fingerade insatser, hållet i viss del av utbildningen själva etc. Vi har talat och berättat hur vår verksamhet fungerar och tagit emot både positiv och negativ kritik. Många av de kunder som har varit här har visat ett stort intresse för den här typen av projekt. Genom den externa utbildningen har vi fått en mycket bra kännedom om bilen och hur den fungerar vilket i sin tur ger resultat vid exempelvis felsökningar ute på larm. Mycket positivt.

Vi har även varit med o tagit fram utbildningsmaterial, både för heltid och deltid. Ett exempel på detta är stegsäkringsutbildningen

Föreläsningar

Vi har varit i Skövde på räddningsverket och berättat för lärare och en brandmästarklass om projektet. Vi har svarat på deras funderingar efter bästa förmåga och vad vi kan säga om det är att man har väldigt olika uppfattningar om denna typ av projekt. Många är väldigt positiva till hur vi i Borås arbetar och en del har många frågor och är inte riktigt lika positiva. Men det är en svår bransch att genomföra förändringar i.

Egna tankar

Att arbeta på detta sätt är precis som man vill lära ut i skolan. Visst, det är jättekul att åka på larm och att jobba i lagen, men vi tycker också att det är väldigt kul och lärorikt att jobba med alla delar som räddningstjänsten berör.

Många av klasskamrater från skolan som har fått jobb på olika ställen, åker endast i styrkan och det gör att räddningstjänsten går miste om mycket kunskap och tillfälle att utveckla räddningstjänsten. Vi är ju inte bara utbildade i att åka på larm utan man har lagt stor vikt på att vi skall kunna arbeta förebyggande med.

Genom att vi åker på detta sätt och gör enklare tillsyner spar både tid och pengar för förbundet. Vi håller en ständig beredskap men får samtidigt mycket annat gjort under dagarna när det inte är larm. Vi är väldigt nöjda med att vi har fått chansen att vara med i detta projekt och ser fram emot att vara med att fortsätta utveckla och utveckla S:A Älvsborg till en ledande och banbrytande räddningstjänst.

Södra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund
Utbildningsavdelningen

**Utvärdering projekt Framskjuten enhet under
perioden 22/1 till 28/2, 2007**

2007-02-28

Författare: Joakim Karlsson och Andreas Persson
Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Arbetsuppgifter.....	4
Räddningsinsatser.....	5
Utvärdering.....	6
Bilagor.....	7

Inledning

Under våren 2007 har Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund (SÄRF) på uppdrag av Räddningsverket bedrivit ett projekt under namnet Framskjuten enhet. Totalt har projekt pågått sedan våren 2006 med uppehåll över sommaren och julhelgerna. Idén var ursprungligen att projektet skulle avslutas och utvärderas vid utgången av 2006, men p.g.a. diverse incidenter har projektet blivit försenat. Detta resulterade i en förlängning av projektet över våren 2007 för att säkerställa ett korrekt resultat.

Arbetsuppgifter

Arbetsuppgifterna för bil P121, vilket är numret på bilen för Framskjuten enhet, är varierande. Utöver direkt operativ tjänst används även bilen och dess personal för utbildning, både mot externa kunder och internt för utbildning av hel- och deltidsbrandmän.

Vidare har projektet inneburit mycket information gentemot andra räddningstjänster kring att arbeta med en mindre enhet och inte minst för att exemplifiera hur man kan använda skärsläckaren på ett utryckningsfordon. Även räddningstjänster från andra länder har varit på SÄRF:s övningsfält Guttasjön för att insamla nya tankar och idéer kring ovanstående.

Personalen på P121 har även utfört tillsyner inom förbundet. Denna verksamhet har under våren blivit allt mer effektiv och uppfyller nu sitt mål att avlasta övrig tillsynspersonal. De objekt som tillsyn bedrivs på med personal från P121 är framförallt förskolor, mindre skolbyggnader och äldreboenden.

SÄRF har sedan tidigare ett stort behov av att se över de nycklar organisationen innehar till samtliga sina automatlarm inom förbundet. Detta är ett omfattande och tidskrävande arbete som personalen på P121 bedriver. Detta fortgår i kollaboration med att man fotograferar centralapparaterna på objekten och kontrollerar diverse uppgifter.

Räddningstjänstinsatser

Alla räddningstjänstinsatser som P121 genomför under perioden har nedtecknas i en loggbok. Nedan följer ett urval av dessa som är av intresse och belyser användningsområdena för P121:

- Den 23 februari inträffade en större trafikolycka mellan en lastbil och en buss i kollektivtrafik. Denna olycka finns dokumenterad i ett utkast på en larmrapport för P121 (se bilaga 1).
- Den 23 februari kl. 15.42 ägde en villabrand rum i Bredared. P121 var vid larmets inkommande stationerat på brandstationen. Detta resulterade i att bilen ingick i det "traditionella" fordonståget. En av de boende i villan var vid brandens uppkomst kvar inne i byggnaden. Denne tog sig dock ut ur byggnaden. Uppgifterna för P121 blev användning av värmekamera för att upptäcka eventuella dolda bränder i byggnadskonstruktionen, samt omhändertagande av personen som var i byggnaden vid brandstarten.
- Den 25 januari kl. 12.21 skedde en trafikolycka mellan en personbil och en lastbil vid Gällstadkorset utanför Gånghester. P121 var först framme på olycksplatsen. De åtgärder som personalen på P121 genomförde var sjukvård på den lätt skadade i personbilen, avspärning samt överlämning till ambulans.
- Den 31 januari kl. 11.02 utlöstes ett automatiskt brandlarm på Surbrunnsgatan i Borås. P121 var först på plats pga. att ordinarie styrka var ute och övade. P121 rapporterade till P100 att larmet var felaktigt utlöst och att övriga styrkor kunde avbryta fri väg.
- Den 12 februari kl. 18.29 genomförde P121 bärhjälp till ambulans vid en sanitär olägenhet.
- Den 20 februari kl. 10.07 inträffade en villabrand i Sexdrega orsakade av en brand i husets värmepanna. P121 genomförde släckning av dolda bränder med skärsläckare.
- Den 20 februari kl. 11.15 ägde en villabrand rum i Gällstad. P121 anlände som förstärkning till flertalet deltidskårer med skärsläckarutrustning samt värmekamera. Denna användes för att släcka bränder i dolda utrymmen samt eftersläckning. Här användes även skuminblandning i skärsläckaren med mycket positivt resultat.
- Den 22 februari kl. 10.45 skedde en brand i en större industri i Limmared. P121 bidrog till ventilering av rökdrabbad lokal samt användning av värmekamera.

Detta är som sagt enbart ett urval av de räddningsinsatser som P121 medverkat vid. En mer övergripande sammanställning kommer att ske vid projektets avslutning.

Utvärdering av projekt

Under denna period har det framkommit mer och mer tydligt att den operativa delen av projektet inte är den enda grundläggande uppgiften för en framskjuten enhet. Det finns inom SÄRF ett stort behov av en integration mellan den operativa verksamheten och den förebyggande. Detta för att bättre kunna tillgodose de krav ett modernt samhälle ställer på räddningstjänstens verksamhet. Exempel på detta är de olika typer av arbetsuppgifter som personalen på P121 bedrivit. SÄRF har idag ett stort behov av extra resurser inom tillsynsverksamheten. Detta behov kan på ett kostnadseffektivt sätt bemötas med att man utvidgar uppgifterna för brandmän i operativ tjänst.

Vidare finns det idag, som tidigare nämnts, ett behov av att uppdatera de uppgifter som finns i SÄRF:s databaser. Detta arbete bedrivs på ett effektivt sätt av P121 plus att det resulterar i en förstärkt beredskap i de regioner som enheten befinner sig i. Författarna väljer att inte belysa alla de mindre uppgifter som P121 bedriver exempelvis utbildning och samhällsinformation, men vill ändå att läsaren skall ha dessa i åtanke.

P121 bidrar vid olika räddningsinsatser mycket genom att förstärka upp de resurser som finns via deltidsbrandkårer inom förbundet. Vid olika typer av olyckor i de yttre regionerna av förbundet kan P121 vara en bra förstärkning via den avancerade utrustningen som finns på bilen. Dessutom kan man förkorta tiden från olyckans inträffande till första styrkans framkomst. Detta kräver dock att P121 befinner sig i olyckans närhet. Inom Borås stads område är P121 enbart en extra resurs med två man samt den utrustning som finns på bilen.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SÖDRA ÄLVSBOG

Larmrapport 121 – Offensiv enhet

Larmtyp: Stort larm, trafikolycka buss och lastbil
Larmtid och datum: 10:49, 070123
Olycksplats: Nittakorset, Ulricehamns kommun
Enheter: 609, 601, 602, 102, 107, 121

Olyckscenario: Vid olyckans inträffande var det vid olycksplatsen mycket dåliga väderförhållanden pga. kraftigt snöfall. Av okänd anledning kör en buss i kollektivtrafik in i ett lastbilsflak. Bussen blir demolerad på höger framsida.

Åtgärder 121: 121 är vid utlarmning stationerad på brandstationen i Borås. På grund av förlarmning till mobiltelefon kommer 121 iväg från stationen som första styrka. Utryckningen mot olycksplatsen blir försvårad av det ymniga snöandet. 121 är dock först framme från Borås vid olyckan. Samtidigt som 121 framkommer från Borås anländer styrkorna från Ulricehamn. 609 är då redan på plats. 121 ansvarar vid olycksplatsen för avspärning från Borås, uppsamlingsplatsen (i närliggande villa), enklare sjukvård samt för att understödja styrkorna från Ulricehamn i deras arbete med de skadade inne i bussen, exempelvis genom avtransportering av skadade.

Utvärdering av 121: 121 hade fördel gentemot övriga fordon under utryckningen eftersom bilen är snabb på snötäkt underlag i relation till traditionell basbil. På grund av att 121 var först framme på platsen från Borås kunde man snabbt säkra olyckan och göra den statisk. Vidare kunde man snabbt understödja styrkorna inne i bussen och underlätta deras arbete. 121 insats blev vid denna olycka medstadels understödjande. Enbart avspärningsmateriel och sjukvårdsutrustning användes från 121. Räddningsledaren var nöjd med 121:s insats.

